

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMININ ÖZEL ALAN ÖĞRETMEN YETERLİKLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Özlem ÇAMLİBEL ÇAKMAK¹

Özet

Kaliteli bir eğitim hizmeti sunulmasının en önemli belirleyicilerinden birisi öğretmendir. Dolayısıyla yüksek nitelikli öğrenmelerin yetiştirilmesi okul öncesi eğitim amaçlarına ulaşılması doğrudan etkileyecektir. Öğretmen yeterlikleri, “öğretmenlik mesleğini etkili ve verimli bir biçimde yerine getirebilmek için sahip olmaları gereken bilgi, beceri ve tutumlar” olarak tanımlanmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı yaptığı çalışmalarla okul öncesi öğretmenlerin sahip olması gereken nitelikleri; “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri” ve “Özel Alan Yeterlikleri” şeklinde belirlemiştir. 2017 yılında güncelleme çalışması yapılmakla birlikte, belirlenen yeterliklerin öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumları programlarının düzenlenmesinde yol gösterici olacağı ifade edilmiştir. Dolayısıyla öğretmen yetiştiren kurumlarda sağlanan eğitimin MEB tarafından ortaya konulan yeterlikleri karşılaması beklenmektedir. Bu çalışmada, Yüksek Öğretim Kurumu tarafından belirlenen Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı ders içeriklerinin Okul Öncesi Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri’ni ne ölçüde karşılayabildiği incelenmiştir. Betimsel nitelikteki bu çalışmada, lisans programı ders içeriklerinin, yeterliklerle uyumluluğu doküman incelemesi yöntemi, var-yok tekniği kullanılarak incelenmiştir. Dokümanlar NVİVO nitel veri analiz paket programı ile analiz edilerek, grafik ve tablolaştırma yapılmıştır. Araştırma sonunda özel alan yeterliklerinin %79 oranında Okul Lisans programı kapsamında kazandırılacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen yeterlikleri, okul öncesi öğretmeni, lisans programı

AN EXAMINATION OF PRESCHOOL TEACHER TRAINING UNDERGRADUATE PROGRAM REGARDING SPECIAL FIELD TEACHER COMPETENCIES

Abstract

The Teacher is one of the most important factors in improving education service. Therefore, training highly qualified teachers will directly increasing the likelihood of achieving early childhood education objectives. Teacher competencies are described as the knowledge, skills, and attitudes required for effectively and efficiently carrying out the teaching profession. The Ministry of National Education has determined “The General Teacher Competencies” and “Special Fields Competencies” for preschool teachers. The competencies were updated in 2017 and it was stated that teacher competencies must be a guide for developing teacher training undergraduate programs. Therefore, the education provided in teacher training institutions must be compatible with teacher competencies. In this study, the content of a Preschool Teacher Training Undergraduate Program, determined by a Higher Education Institution, and the special field competencies of the preschool teacher were compared. Moreover, in this descriptive study, the document review method “available or unavailable” was used. Documents were analyzed with the Nvivo Qualitative data analysis package program the graphics and tables were made. As a result of the study, it was found out that 79% of the relevant competencies can be gained by taking the compulsory courses of the Preschool Teacher Training program.

Keywords: Teacher competencies, preschool teacher, undergraduate program

Özgün Araştırma / Original Article

¹ Sorumlu yazar/Corresponding Author, AİBÜ, Türkiye, camlibel_o@ibu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-5826-416X

Copyright © 2016-2018 IBAD

ISSN: 2536-4642

GİRİŞ

Okul öncesi dönem akademik, sosyal, duyuşsal alanlarda çocuğun tüm yaşamını etkileyecek başarılı bir gelişim sağlamasına olanak tanıyan kritik bir dönem (Bakken, Brown ve Downing, 2017:268) olarak ifade edilmiştir. Okul öncesi dönem çocuğunun sağlıklı bir şekilde büyüebilmesi, gelişebilmesi ve öğrenmeye karşı olumlu tutumlar geliştirebilmesi için onlara sunulacak öğrenme çevresinin; nitelikli bilişsel uyarıcıların, zengin dil etkileşimlerinin, olumlu sosyal ve duygusal deneyimlerin sağlandığı bir çevre olması gerektiği eğitim programında vurgulanmıştır (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2013:4). Okul öncesi dönem çocuğuna zengin ve nitelikli bir öğrenme ortamı sunulmasının yanında çocuğun bu ortamda bağımsız hareket etmesinin desteklenmesi gerektiği de belirtilmiştir.

Eğitim programındaki amaçların gerçekleştirilmesi konusunda öğrenme sürecini planlama, uygulama ve değerlendirme çalışmaları okul öncesi öğretmeni tarafından yürütülmektedir. Dolayısıyla eğitimin niteliğinin belirlenmesinde ve eğitim amaçlarına ulaşılmasında en önemli değişkenlerden biri şüphesiz öğretmendir. Okul Öncesi Eğitim Programı (MEB, 2013:13)'nda öğretmenlerin özellikle okul öncesi eğitiminin niteliğinin en temel belirleyicisi olduğu ifade edilmiştir. Eğitim alanında gerçekleştirilecek her türlü değişim, eğitimin bizzat uygulayıcısı olan öğretmenlerin elinde yeniden biçimlenerek anlam kazanmaktadır (MEB, 2017:2).

Eğitimin niteliği ile öğretmenlerin sahip olduğu özellikler arasında doğru orantı olduğunu işaret eden benzer değerlendirmelere göre; öğretmenlerin sahip olduğu mesleki yeterlikler geliştirildiğinde doğal olarak daha nitelikli ve kaliteli bir eğitim sistemine ulaşılacağı öngörülmektedir.

Child Care Employment Araştırmaları Merkezinin raporunda (2008); son yıllarda, yaşam boyu öğrenme ve gelişme için erkek çocukluk döneminin kritik öneme sahip olduğuna dair artan bilgi birikimlerinin doğal bir sonucu olarak okul öncesi öğretmenlerinin daha yüksek standartlara erişerek bu alanda profesyonelleşmenin amaçlandığı belirtilmiştir. Belirlenen yeterlikler sayesinde öğretmenlerin okul öncesi dönem çocuklarının gelişimsel ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için sahip olmaları gereken bilgi ve beceriler ortaya konulduğu belirtilmiştir. Bunun yanı sıra öğretmen yeterliklerinin kişinin mesleki anlamda yetkin bir uzman olabilmesi adına bilgi ve beceri anlamında sahip olunan detaylandırılmış tanımlamalardan oluştuğunu vurgulanmıştır. Ayrıca öğretmen yeterliklerinin daha çok devletler tarafından belirlenme eğilimi olduğu belirtilmiştir (National Professional Development Center on Inclusion, 2011:2)

Türkiye'de de öğretmenlik; Milli Eğitim Temel Kanunu Madde 43'te; öğretmenliğin eğitim ve öğretim görevini üzerine alan özel bir uzmanlık mesleği olduğu belirtilmiştir. Bunun yanı sıra öğretmenlerin sahip olması gereken; genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon bakımından aranacak niteliklerin de Milli Eğitim Bakanlığınca tespit edileceği Madde 45'te ifade edilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin sahip olması gereken nitelik ve yeterliklerin belirlenmesi görevi ise Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü'ne verilmiştir.

Yeterlik kavramı Milli Eğitim Bakanlığı'nca; "bir meslek alanına özgü görevlerin yapılabilmesi için gerekli olan mesleki bilgi, beceri, tutum ve değerlere sahip olma durumu" olarak tanımlanmaktadır. Öğretmen yeterlikleri ise; "bir öğretmenin mesleğini etkili ve verimli bir biçimde yerine getirebilmek için sahip olması gereken bilgi, beceri ve tutumlar" (MEB, 2017:7-9) bütünü olarak tanımlanmıştır. Araştırmacılar öğretmen yeterliklerinin; politikacılar, eğitim yöneticileri, müdürler, ebeveynler, okul öncesi öğretmenleri akademisyenler gibi farklı çevrelerce çocukların eğitimi ve gelişimleri olarak temel bir etken olarak tanımladığını belirtmiştir (Sandberg ve Vuorinen 2007; Tout, Zaslow ve Berry 2005 akt. Lillvist vd., 2014:3). Diğer taraftan okul öncesi öğretmen yeterlikleri Urban vd. (2012: 516) tarafından tüm okul öncesi eğitim seviyelerinde gerekli olan bilgi-beceri, değer ve uygulamaların boyutları olarak tanımlanmıştır. Okul öncesi eğitimden başlayarak zorunlu eğitimin sonuna kadar tüm eğitim basamaklarında bakanlık bünyesinde özel ve devlet okullarında çalışan öğretmenin hangi mesleki donanımına sahip olması gerektiğinin bakanlıkça belirleneceğinin karara bağlandığı görülmektedir. Bu safhada Türkiye'de öğretmenlik mesleği yeterliklerinin belirlenmesinde Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü'nün daha proaktif bir misyona sahip olduğu söylenebilir.

Öğretmen Yeterliklerinin belirlenmesi ve geliştirilmesi konusu; Onuncu Kalkınma Planı, Öğretmen Strateji Belgesi, Milli Eğitim Şuraları, 2015-2019 Meb Strateji Planı gibi pek çok önemli politika belgelerinde ele alınmıştır. Bununla birlikte öğretmen yeterlikleri konusundaki daha güncel çalışmalar Avrupa Birliği Komisyonu ile 2002 yılında yapılan finansman Anlaşması altında projelendirilen, beş temel bileşenden biri olan, “Öğretmen Eğitimi” bileşeni kapsamında gerçekleştirilmiştir (MEB, 2006:7).

Bakanlık eşgüdümü ve eğitim paydaşları tarafından sağlanan katkılar neticesinde öncelikle öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri oluşturulmuştur. Ardından öğretmenlerin kendi alanlarında sahip olmaları gereken bilgi, beceri, tutum ve değerleri ifade eden “Öğretmenlik Mesleği Özel Alan Yeterlikleri” belirlenerek 2008 yılında yürürlüğe konmuştur. Okul Öncesi Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri de bu süreçte oluşturulmuştur.

Okul Öncesi Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri; yedi yeterlik alanı, 19 yeterlik maddesi ve 168 performans göstergesinden oluşmaktadır. Bununla birlikte her yeterlik maddesine ait performans göstergeleri A1, A2, A3 şeklinde derecelendirilmiştir. Belirlenen yedi temel yeterlik alanı; (1) Gelişim Alanları, (2) Ailelerle İletişim, Aile Katılımı ve Aile Eğitimi, (3) Değerlendirme, (4) İletişim, (5) Yaratıcılık ve Estetik, (6) Okul ve Toplumla İş Birliği Yapma ve (7) Mesleki Gelişimi Sağlama’dır (MEB, 2008:108).

Öğretmen Yeterlikleri belirleme süreci açıklanırken; eğitim alanında gerçekleştirilecek her türlü değişim, eğitimin bizzat uygulayıcısı olan öğretmenlerin elinde yeniden biçimlenerek anlam kazandığı dolayısıyla eğitimin niteliğine doğrudan ve en önemli etkiyi öğretmenlerin yaptığı (MEB, 2017:2) ifade edilmiştir. Bununla birlikte geliştirilen öğretmen yeterliklerinin belirlenen yeterliklerin öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumları programlarının düzenlenmesinde dikkate alınması gerektiğinin de altı çizilmiştir. Başka bir ifade ile üniversitelerin öğretmen yetiştirmeye yönelik programlarında zorunlu ve seçmeli derslerin ve ders içeriklerinin belirlenen öğretmen yeterlikleri ile uyumlu olması ve yeterliklerin kazandırılmasına katkı sağlaması beklenmektedir. Yüksek Öğretim Kurumu ise 2006 yılında uygulamaya koyduğu lisans programlarının eğitim fakültelerinin okul öncesi ve ilköğretime öğretmen yetiştiren programlarının MEB’nin zorunlu eğitim kapsamındaki öğretmen taleplerini karşılayacak şekilde güncellendiği (YÖK, 2006:1) belirtilmiştir.

Dolayısıyla Okul Öncesi Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri’nin, YÖK Okul Öncesi Lisans Programı dersleri ve ders içerikleriyle ne ölçüde uyumlu olduğu, ders içeriklerinin yeterlikleri kazandırmaya ne ölçüde elverişli olduğunun belirlenmesi önem arz etmektedir.

Okul Öncesi Öğretmen Yeterlikleri konusundaki alanyazındaki çalışmalar incelendiğinde; öğretmen adaylarının, öğretmenlerin, usta öğreticilerin ve idarecilerin özel alan yeterlik alanlarında kendilerini ne ölçüde yeterli gördükleri konu eden araştırmaların (Ekinci ve Kaya, 2016, Bağ ve Çeviker Ay, 2015; Yong, Binti Daud ve Abd-Rahman, 2015; Kabadayı ve Sapsağlam, 2014, Kök, Çiftçi ve Ayık, 2011) yapıldığı dikkat çekmektedir. Dolayısıyla belirtilen araştırmalar ışığında okul öncesi öğretmeni özel alan yeterlikleri konusunda yapılan araştırmaların daha çok öğretmen veya öğretmen adaylarının belirlenen yeterliklere ilişkin öz algılarına yönelik desenlendiği söylenebilir. Bununla birlikte okul öncesi öğretmenliği lisans programı derslerinin öğretim elemanları (Dereobalı ve Ünver, 2016) veya öğretmenler (Köksal, Dağal ve Duman 2016) tarafından değerlendirildiği araştırmaların yapıldığı görülmüştür. Ancak Okul Öncesi Lisans Programı’nın Özel Alan Öğretmen Yeterlikleri’ni ne ölçüde karşıladığını konu eden araştırmaya ulaşılamamıştır.

Dolayısıyla bu araştırmanın amacı Okul Öncesi Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri’nin Yüksek Öğretim Kurumu Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı’nda ne ölçüde karşılandığını belirlemektir.

Bu amaç doğrultusunda cevap aranan araştırma soruları aşağıdadır.

1. MEB Okul Öncesi Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri, Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı’nda ne ölçüde karşılanmaktadır?
2. Yeterlik alanlarına göre MEB Okul Öncesi Öğretmeni Özel Alan Yeterliklerinin, Okul Öncesi

Öğretmenliği Lisans Programı'nda karşılanma durumu nasıldır?

3. Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı'nda karşılanmayan MEB Okul Öncesi Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri hangileridir?

4. Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programında ders gruplarına göre MEB Okul Öncesi Öğretmeni Özel Alan Yeterliklerinin karşılanma durumu nasıldır?

YÖNTEM

Okul Öncesi Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri'nin, Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programında ne ölçüde karşılandığının incelendiği bu çalışma betimsel bir araştırmadır.

Araştırmanın veri kaynağını oluşturan dokümanlar ilgili kurumların resmi İnternet sitelerinden alınmıştır. Okul Öncesi Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri; MEB Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü resmi İnternet sitesinden (<http://oygm.meb.gov.tr> 06.01.2018 tarihinde) alınmıştır. Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı ise; Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) resmi internet sitesi (<http://www.yok.gov.tr> 06.01.2018 tarihinde) Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları bölümünden alınmıştır. Özel Alan Yeterlikleri kitapçığında dizgi hatasından dolayı sayfa ve sıra hataları, doğru sıralamaya göre incelenmiştir.

Bu araştırma Okul Öncesi Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri ve Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı'ndaki 52 zorunlu ders içeriği ile sınırlıdır. Araştırmaya yalnızca lisans programındaki 24 Alan ve Alan Eğitimi (A) kodlu, 15 Genel Kültür (GK) ve 13 Meslek Bilgisi (MB) kodlu dersler dahil edilmiştir. Farklı üniversite programlarında çeşitlilik gösterebileceği nedeniyle 5 Seçmeli kodlu ders içeriği araştırma dışı tutulmuştur.

Araştırmada veri analizi sürecinde ise "doküman incelemesi yöntemi" tercih edilmiştir. Doküman incelemesi; araştırılması hedeflenen olgu veya olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2000:140). Ayrıca bir eğitim araştırmasında program (müfredat) yönergeleri ve eğitimle ilgili resmi belgelerin veri kaynağı olarak kullanılabilmesi de belirtilmiştir. Araştırmada sayısallaştırma çözümleme birimlerinden "var-yok" tekniği kullanılmıştır. Var-yok tekniğinde araştırılan birim incelenen dokümanda var ise 1; yok ise 0 değeri verilmesi şeklindedir (Yıldırım ve Şimşek, 2000: 141). Verilerin analiz edilmesi biri araştırmacı olmak üzere iki alan uzmanı tarafından gerçekleştirilmiştir. Analiz sürecinde okul öncesi öğretmeni özel alan yeterliklerini gerçekleştirme içeriğine sahip dersler 1 değeri verilmiştir. Sözkonusu yeterlikleri kapsamayan derslere ise 0 değeri verilmiştir. Önce alan uzmanları tarafından ayrı olarak kodlama yapılmış ardından kodlama raporları karşılaştırılarak farklılıklar üzerinde uzlaşmıştır. Verilerin analizi, Okul Öncesi Lisans Programı ders içerik tanımları ve Okul Öncesi Öğretmeni Özel Alan Yeterlik dokümanı, yeterlik alanı kapsam, yeterlik ve performans göstergeleri birimleri kapsamında çözümlenmiştir. Analizler elektronik ortamda OSR NVivo Nitel Veri Analiz Paket Programı deneme sürümünde yapılarak elde edilen bulgular modellerle grafik ve tablolarla sunulmuştur.

3. BULGULAR

Çalışmada analiz sonrası elde edilen bulgular belirlenen araştırma soruları çerçevesinde başlıklar halinde sunulmaktadır.

Lisans Programında Okul Öncesi Öğretmenliği Özel Alan Yeterliklerinin Karşılanma Durumu

Birinci araştırma sorusu kapsamında Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı ders içerikleri ve Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Öğretmenliği Özel Alan Yeterlikleri karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Programdaki alan ve alan eğitimi dersleri, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür dersleri içeriklerinin Okul Öncesi Öğretmenliği Özel Alan Yeterlikleri'ni karşılama durumlarına ilişkin bulgular Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1: Özel Alan Yeterliklerinin Ders Programda Karşılanma Durumu

	(N)	%
Karşılanan Yeterlik	15	79
Karşılanmayan Yeterlik	4	21
Toplam Yeterlik	19	100

Tablo 1'e göre MEB tarafından Okul Öncesi Öğretmenliği için belirlenen 19 alt yeterlikten 15'inin incelenen Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı ders içeriklerince karşılandığı tespit edilmiştir. Buna göre Bakanlığın okul öncesi öğretmenlerinin sahip olmasını hedeflediği özel alan yeterliklerinin önemli oranda (%79) lisans programındaki ders içeriklerinde yer bulduğu söylenebilir. Programda; alan ve alan eğitimi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür dersleri kapsamında karşılanmayan özel alan yeterlik oranının ise %21 olduğu görülmüştür.

Okul Öncesi Öğretmenliği Özel Alan Yeterliklerinin Yeterlik Alanlarına Göre Programda Karşılanma Durumu

MEB Okul Öncesi Öğretmenliği Özel Alan Yeterlikleri: “*Gelişim Alanları, Ailelerle İletişim, Aile Katılımı ve Aile Eğitimi, İletişim, Yaratıcılık ve Estetik, Değerlendirme, Okul ve Toplumla İşbirliği Yapma ve Mesleki Gelişimi*” sağlama olmak üzere yedi farklı yeterlik alanından oluşmaktadır. Araştırma kapsamında MEB özel alan yeterliklerinin yedi farklı yeterlik alanına göre lisans programında ne ölçüde karşılandığına ilişkin bulgular Tablo 2’ de sunulmuştur.

Tablo 2. Yeterlik Alanlarına Göre Karşılanma Durumu

YETERLİK ALANI	%
Gelişim Alanları	21
Ailelerle İletişim Aile Katılımı ve Aile Eğitimi	10
İletişim	16
Yaratıcılık ve Estetik	16
Değerlendirme	10
Okul ve Toplumla İşbirliği Yapma	5
Mesleki Gelişimi Sağlama	0
Karşılanmayan Yeterlikler	21

Tablo 2 incelendiğinde “Gelişim Alanları” yeterlik alanının kapsamca ve programda karşılanan yeterlikler bakımından en yüksek orana sahip yeterlik alanı olduğu görülmektedir. “İletişim” yerlik alanı ile “Yaratıcılık ve Estetik” program ders içeriklerince karşılanması (örtüşmesi) bakımdan ikinci yüksek orana sahiptir. Bu oran “Ailelerle İletişim Aile Katılımı ve Aile Eğitimi” ile “Değerlendirme” yeterlik alanında ise % 10’dur. Öğretmen yeterlikleri için belirlenen yeterlik alanındaki alt yeterliklerde bu oran % 5’tir. Mesleki gelişimi sağlama yeterlik alanı alt yeterlikleri ile program arasında ilişkilendirme tespit edilmemiştir.

Okul Öncesi Öğretmenliği Özel Alan Yeterliklerinin Yeterlik Alanlarına Göre Programda Karşılanma Durumu

Araştırma kapsamında okul öncesi öğretmenliği özel alan yeterliklerinin yeterlik alanlarına göre lisans programı ders içeriklerinde ne ölçüde karşılandığı ayrı ayrı incelenmiştir. Birinci yeterlik alanı olan “Gelişim Alanları” MEB tarafından; 3-6 yaş çocuğunun psikomotor, sosyal-duygusal, dil, bilişsel alan ve öz bakım becerilerinin gelişimini her yönden olabilecek en üst düzeye çıkarabilmek için gerekli becerileri kapsar (MEB, 2008:108) şeklinde tanımlanmaktadır. Bu bağlamda sözkonusu yeterlik alanındaki yeterliklerin, performans göstergeleri de göz önünde bulundurularak, programda ne ölçüde karşılandığı incelenmiştir. Bulgular Grafik 1’de sunulmuştur.

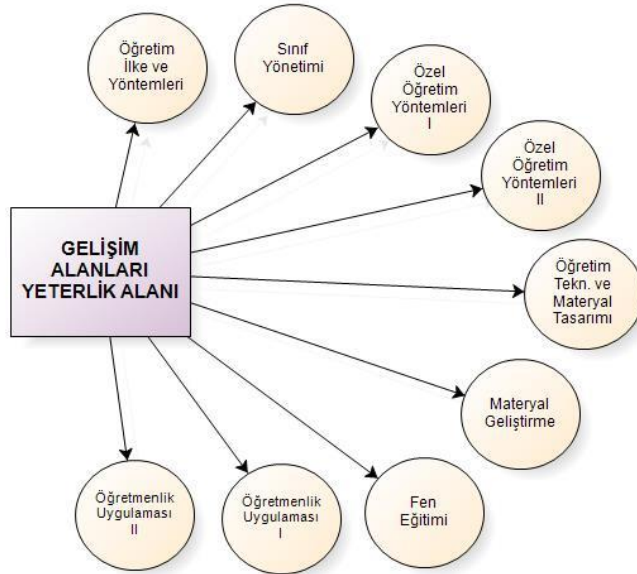
Grafik 1. Gelişim Alanları Yeterliklerinin Programda Karşılanma Durumu

Grafik 1 incelediğinde birinci yeterlik alanından 4 özel alan yeterliğinin olduğu ve bunların programda farklı ders içeriklerinde karşılandığı görülmektedir. Gelişim Alanları yeterlik alanındaki yeterliklerinin tümünün ders içerikleriyle örtüştüğü dikkat çekmektedir. Ders içerikleriyle örtüşmeyen yeterlik maddesi olmadığı gibi, bazı yeterlik maddelerinin 4-5 farklı ders kapsamında kazandırılmasının amaçlandığı söylenebilir.

Gelişim Alanları Yeterliklerinin karşılandığı derslere ait dağılım Grafik 2’de sunulmuştur.

Grafik 2. Gelişim Alanları Yeterlik Alanı Dersleri

Grafik 2’ye göre Gelişim Alanları Yeterlik Alanı’ndaki dört yeterliğin Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı’ndaki 9 farklı ders içeriğinde de yer aldığı söylenebilir.

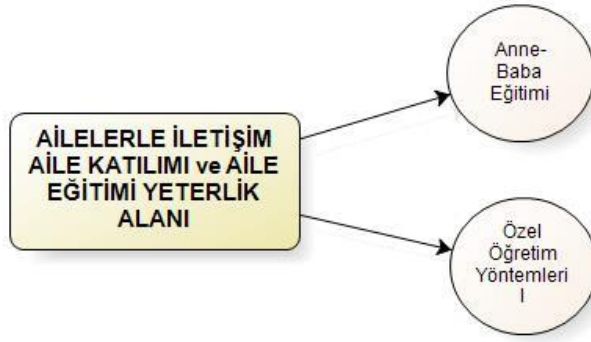
Okul Öncesi Özel Alan Öğretmen Yeterlik Alanları’ndan ikincisi; “Ailelerle İletişim, Aile Katılımı ve Aile Eğitimi” yeterlik alanı olarak belirlenmiştir. Bu yeterlik alanı; ailelerle iletişim kurabilme, aile katılımını sağlayabilme ve aile eğitimi etkinliklerini yürütebilme uygulamalarını kapsamaktadır (MEB, 2008:111). Söz konusu yeterlik alanındaki özel alan yeterliklerinin, lisans programda karşılanma durumuna ilişkin bulgular Grafik 3’te sunulmuştur.

Grafik 3. Ailelerle İletişim Aile Katılımı ve Aile Eğitimi Özel Alan Yeterlikleri'nin Programda Karşılanma Durumu

Grafik 3 incelediğinde ikinci yeterlik alanından 2 özel alan yeterliğinin olduğu ve bunların ikisinin de programdaki ders içeriklerinde yer bulduğu görülmektedir. Ayrıca; “*Ailelerle iletişim kurabilme ve aile katılımını sağlayabilme*” yeterliğinin birden fazla ders içeriğinde de hedeflendiği dikkat çekmektedir. Bu yeterlik alanındaki, özel alan yeterliklerinin hangi derslerde karşılanabileceğine ilişkin dağılım Grafik 4’te sunulmuştur.

Grafik 4. Ailelerle İletişim Aile Katılımı ve Aile Eğitimi Yeterlik Alanı Dersleri

Grafik 4’ te *Ailelerle İletişim Aile Katılımı ve Aile Eğitimi* yeterlik alanındaki özel alan yeterliklerinin Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı’nda “*Anne Baba Eğitimi*” ve “*Özel Öğretim Yöntemleri I*” dersleri kapsamında kazandırılabilirliği söylenebilir.

MEB tarafından belirlenen Okul Öncesi Özel Alan Öğretmen Yeterlik Alanları’ndan üçüncüsü; “Değerlendirme”dir. Değerlendirme Yeterlik Alanı; kapsam bakımından çocukların gelişimini desteklemek ve eğitimin kalıcılığını sağlamak amacıyla eğitim programını ve çocukların gelişimini değerlendirebilme (MEB, 2008:114) şeklinde tanımlanmıştır. Bu yeterlik alanındaki özel alan yeterliklerinin lisans programda karşılanma durumuna ilişkin bulgular Grafik 5’ te sunulmuştur.

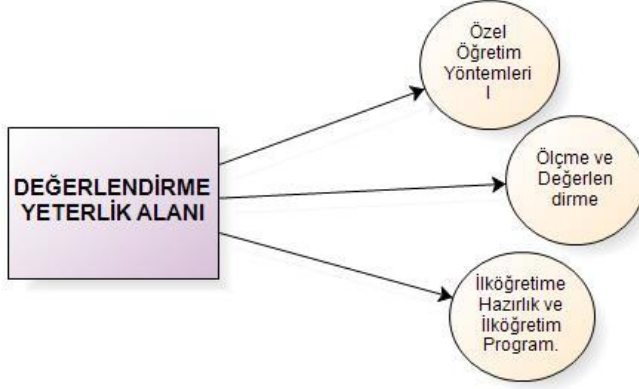
Grafik 5. Değerlendirme Özel Alan Yeterlikleri'nin Programda Karşılanma Durumu

Grafik 5 incelediğinde Değerlendirme Yeterlik Alanı’nda 2 özel alan yeterliğinin olduğu ve

bu'nların ikisinin de lisans programındaki dersler kapsamında kazandırılabilceği görülmektedir. Performans göstergeleri de göz önünde bulundurularak incelendiğinde "Çocukların gelişimini değerlendirme" özel alan yeterliğinin birden fazla ders içeriğinde karşılandığı söylenebilir. Bu yeterlik alanındaki, özel alan yeterliklerinin hangi derslerde karşılanabileceğine ilişkin dağılım Grafik 6'te sunulmuştur.

Grafik 6. Değerlendirme Yeterlik Alanı Dersleri

Grafik 6' da Değerlendirme Yeterlik Alanı'ndaki özel alan yeterliklerinin Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı'nda "Özel Öğretim Yöntemleri I", "Ölçme ve Değerlendirme" ve "İlköğretime Hazırlık ve İlköğretim Programları" dersleri kapsamında kazandırılabilceği söylenebilir.

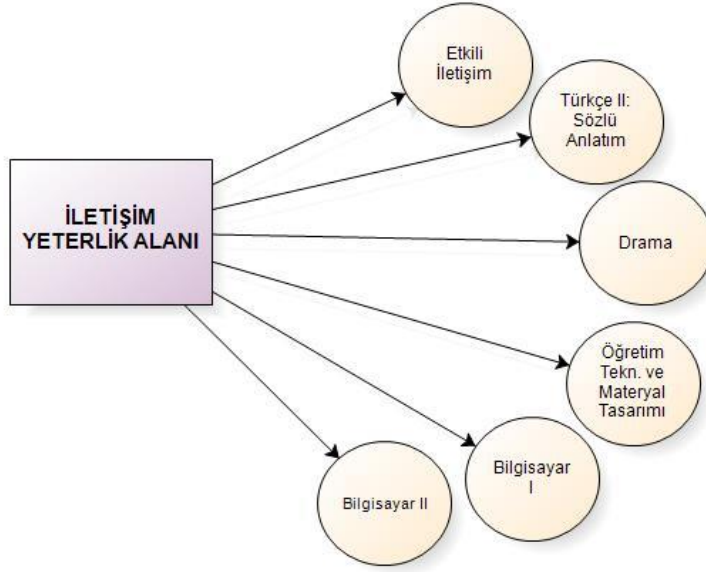
Okul Öncesi Özel Alan Öğretmen Yeterlikleri kapsamında belirlenen bir diğer alan "İletişim" yeterlik alanıdır. Bu yeterlik alanı; etkin dinleme, empati kurma, kendini ifade etme ve bilişim teknolojilerini kullanabilme yoluyla etkili iletişim becerilerini kapsamaktadır (MEB, 2008:115). Bu yeterlik alanındaki özel alan yeterliklerinin lisans programda karşılanma durumuna ilişkin bulgular Grafik 7'de sunulmuştur.

Grafik 7. İletişim Özel Alan Yeterliklerinin Programda Karşılanma Durumu

Grafik 5 incelediğinde İletişim Yeterlik Alanı'ndaki dört özel alan yeterliğinden üçünün lisans programı ders içeriklerinde karşılanabileceği görülmektedir. Ayrıca "Bilişim teknolojilerinin günlük yaşamda kullanımına ait farkındalık geliştirebilme" yeterliğinin üç farklı lisans dersi kapsamında ele alınması dikkat çekmektedir. Bu yeterlik alanındaki, özel alan yeterliklerinin hangi derslerde karşılanabileceğine ilişkin dağılım Grafik 8'de sunulmuştur.

Grafik 8. İletişim Yeterlik Alanı Dersleri

Grafik 8'e göre İletişim Yeterlik Alanı'ndaki özel alan yeterliklerinin lisans programında "Etkili İletişim", "Türkçe II: Sözlü Anlatım", "Drama", "Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı", "Bilgisayar I" ve "Bilgisayar II" dersleri kapsamında kazandırılacağı söylenebilir.

"Yaratıcılık ve Estetik" Okul Öncesi Öğretmenliği için MEB tarafından belirlenen beşinci yeterlik alanıdır. Yaratıcılık ve Estetik Yeterlik Alanı; kapsam bakımından araştırma-keşfetme ve alternatif çözüm yolları üretme, özgün ürünler oluşturma, estetik farkındalık ve seçicilik becerilerini geliştirebilme (MEB, 2008:116) şeklinde tanımlanmaktadır. Bu yeterlik alanındaki özel alan yeterliklerinin lisans programda karşılanma durumuna ilişkin bulgular Grafik 9'da sunulmuştur.

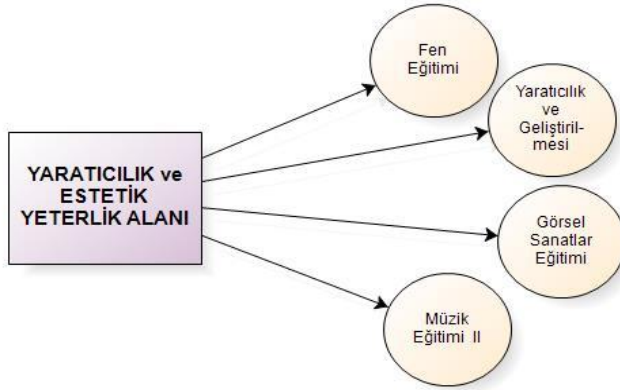
700

Grafik 9. Yaratıcılık ve Estetik Özel Alan Yeterlikleri'nin Programda Karşılanma Durumu

Grafik 9 incelediğinde Yaratıcılık ve Estetik Yeterlik Alanı'ndaki üç özel alan yeterliğinin Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı ders içeriklerinde karşılanabileceği görülmektedir. Ayrıca "Estetik anlayışı ve seçicilik becerilerini geliştirebilme" yeterliğinin iki farklı lisans dersi kapsamında ele alındığı dikkat çekmektedir. Bu yeterlik alanındaki, özel alan yeterliklerinin hangi derslerde kazandırılacağına ilişkin dağılım Grafik 10'da sunulmuştur.

Grafik 10. Yaratıcılık ve Estetik Yeterlik Alanı Dersleri

Grafik 10'a göre Yaratıcılık ve Estetik Yeterlik Alanı'ndaki özel alan yeterliklerinin Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı'nda "Fen Eğitimi", "Yaratıcılık ve Geliştirilmesi", "Görsel Sanatlar Eğitimi" ve "Müzik Eğitimi" dersleri kapsamında kazandırılabilmesi söylenebilir.

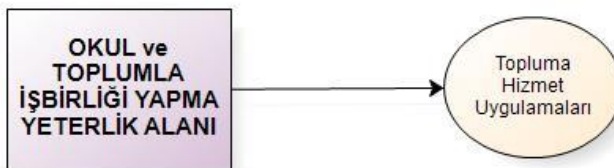
Kapsam bakımından; okul öncesi öğretim sürecini desteklemek amacıyla ailelerle iş birliği, toplumsal liderlik, okulun kültür ve öğrenme merkezi olması, okuldaki tören ve organizasyonlara yönelik uygulamaları önceleyen yeterlikler ise "Okul ve Toplumla İşbirliği Yapma Yeterlik Alanı" başlığı altında belirlenmiştir (MEB, 2008:117). Bu yeterlik alanındaki özel alan yeterliklerinin lisans programda karşılanma durumuna ilişkin bulgular Grafik 11'de sunulmuştur.

Grafik 11. Okul ve Toplumla İşbirliği Yapma Özel Alan Yeterlikleri'nin Programda Karşılanma Durumu

Okul ve Toplumla İşbirliği Yapma Yeterlik Alanı'nda 3 farklı yeterlik bulunmaktadır. Grafik 11 incelediğinde bu özel alan yeterliklerinden sadece birinin programı ders içeriklerinde karşılanabileceği görülmektedir. Okul ve Toplumla İşbirliği Yapma Yeterlik Alanı'nın kapsam tanımı ve yeterliklere ait performans göstergeleri bağlamında incelendiğinde Okul Öncesi Lisans Programı ders içeriklerinde diğer yeterliklerin karşılanmadığı değerlendirilmiştir. Bu yeterlik alanındaki, özel alan yeterliklerinin hangi derslerde karşılanabileceğine ilişkin dağılım Grafik 8'de sunulmuştur.

Grafik 12. Okul ve Toplumla İşbirliği Yapma Yeterlik Alanı Dersleri

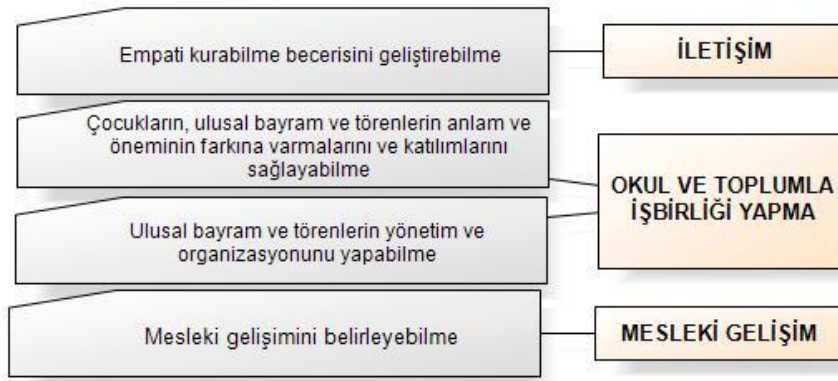
Grafik 12'ye göre Okul ve Toplumla İşbirliği Yapma Yeterlik Alanı'ndaki özel alan yeterliklerinin Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı'nda "*Topluma Hizmet Uygulamaları*" dersi kapsamında kazandırılabilceği söylenebilir.

Okul Öncesi Özel Alan Yeterliklerinin yedinci ve son yeterlik alanı Mesleki Gelişimi Sağlamadır. Yeterlikler dokümanında bu yeterlik alanı; çocukların gelişimini desteklemek ve eğitimin kalıcılığını sağlamak amacıyla mesleki gelişimini sağlayabilme uygulamalarını kapsamaktadır (MEB, 2008:118) şeklinde tanımlanmıştır. Bu yeterlik alanındaki özel alan yeterlikleri yeterlik alanı kapsam tanımı ve yeterliklere ait performans göstergeleri bağlamında incelendiğinde lisans programında karşılanmadığı değerlendirilmiştir.

Lisans Programında Karşılanmayan Okul Öncesi Öğretmenliği Özel Alan Yeterlikleri

Araştırma kapsamında Okul Öncesi Lisans Programı'nda karşılanmayan Okul Öncesi Öğretmenliği Özel Alan Yeterlikleri de araştırılmıştır. Yapılan inceleme sonrası yedi yeterlik alanında lisans programı ders içeriklerinde karşılanmadığı değerlendirilen özel alan yeterlikleri grafik 13'te sunulmuştur.

Grafik 13. Lisans Proqramında Karşılanmayan Özel Alan Yeterlikleri

Grafik 13 incelendiğinde; Okul Öncesi Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri İletişim Yeterlik Alanı'ndan (1); Okul ve Toplumla İşbirliği Yapma' dan 2 ve Mesleki Gelişim Yeterlik Alanı'ndan 1 yeterliğin karşılanmadığı görülmektedir. Diğer yeterlik alanlarındaki yeterliklerin karşılandığı söylenebilir.

Ders Gruplarına Göre Özel Alan Yeterliklerinin Karşılanması

Çalışma kapsamında cevap aranan diğer bir araştırma sorusu ise Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı'ndaki ders gruplarına göre özel alan yeterliklerinin karşılanma durumunun nasıl olduğudur.

Yüksek Öğretim Kurumu Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı dersleri; alan ve alan eğitimi, meslek bilgisi, genel kültür ve seçmeli dersler olmak üzere dört gruptan oluşmaktadır. Seçmeli dersler araştırma kapsamı dışında tutulduğu için bu bölümde zorunlu dersler ele alınmıştır. Bu bağlamda lisans programındaki Alan, Meslek Bilgisi ve Genel Kültür gruplarındaki derslerin yeterlikleri karşılama durumlarına ilişkin bulgular Tablo 3' de sunulmuştur.

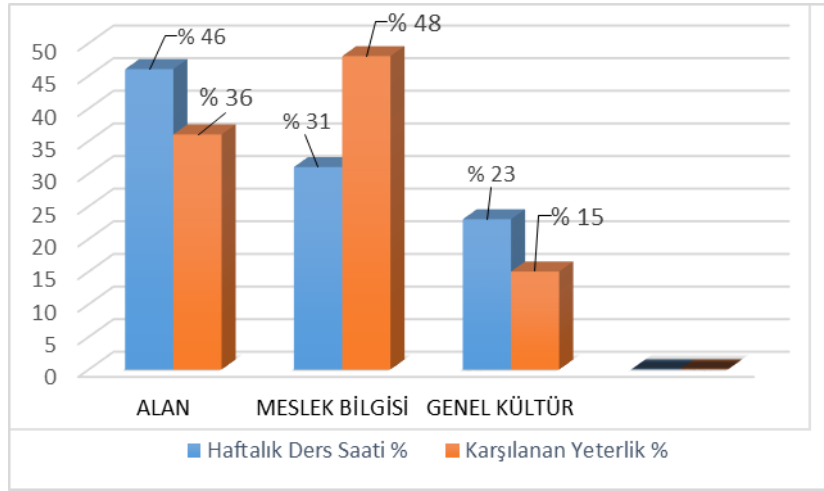
Tablo 3. Özel Alan Yeterliklerinin Ders Gruplarına Göre Karşılanma Durumu

Ders Grupları	Ders Sayısı	Haftalık Ders Saati	Karşılanan Yeterlik
ALAN ve ALAN EĞİTİMİ	24	74	12
MESLEK BİLGİSİ	13	50	16
GENEL KÜLTÜR	15	38	5
TOPLAM	52	162	33

Yüksek Öğretim Kurumu Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı 24 Alan ve Alan Eğitimi (A), 20 Meslek Bilgisi (MB) ve 8 Genel Kültür (GK) dersi olmak üzere toplam 52 desten oluşmaktadır. Tablo 3’ de ders gruplarının haftalık ders saatleri ile karşıladıkları özel alan yeterliği incelendiğinde; Alan ve Alan Eğitimi derslerinin haftalık toplam 74 saat olduğu ve karşılanan yeterlik sayısının ise 12 olduğu görülmektedir. Meslek Bilgisi derslerinin haftalık toplam 50 saat olduğu, karşıladığı yeterlik sayısının ise 16 olduğu; Genel Kültür derslerinin haftalık 38 saat, karşılanan yeterlik sayısının ise 5 olduğu görülmektedir.

Okul Öncesi Lisans Programı’ndaki A, MB ve GK kodlu ders gruplarının haftalık ders saati oranı ile karşıladığı özel alan yeterliği yüzdeleri Grafik 14’te sunulmuştur.

Grafik 14. Ders Gruplarının Yeterlik Karşılama Oranları

Grafik 14 incelendiğinde; Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı Alan derslerinin haftalık ders saati oranının % 46, Meslek Bilgisi derslerinin % 31 ve Genel Kültür grubu derslerinin ise % 23 olduğu görülmektedir. Alan dersleri haftalık ders saati bazında zorunlu derslerin neredeyse yarısını kapsamaktadır. Ancak karşıladığı yeterlik oranı % 36’dır. Diğer taraftan haftalık ders saatinin % 31’ini kapsayan Meslek Bilgisi grubundaki derslerin ise okul öncesi öğretmenliği özel alan yeterliklerinin neredeyse yarısını (% 48) karşıladığı dikkat çekmektedir.

Ders gruplarının yanı sıra, özel alan yeterliklerinin ders bazında ne ölçüde karşılandığı da önem arz etmektedir. Ders bazında yeterliklerin karşılama durumuna ilişkin bulgular Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Derslere göre yeterliklerin karşılanma durumu

GRUP	DERS	Haftalık Ders Saati	KARŞILANAN YETERLİK	
			N	%
MB	Özel Öğretim Yöntemleri I	4	6	18
MB	Öğretmenlik Uygulaması I	8	3	9
MB	Öğretim Tekn. ve Materyal Tasarımı	4	2	6
A	Fen Eğitimi	4	2	6
A	Özel Öğretim Yöntemleri II	4	2	6
A	Anne-Baba Eğitimi	2	2	6
MB	Öğretmenlik Uygulaması II	8	2	6
GK	Bilgisayar I	4	1	3
GK	Türkçe II: Sözlü Anlatım	2	1	3
GK	Bilgisayar II 2 2 3	4	1	3
A	Yaratıcılık ve Geliştirilmesi	4	1	3
MB	Öğretim İlke ve Yöntemleri	3	1	3
A	Drama	4	1	3
A	Görsel Sanatlar Eğitimi	4	1	3
MB	Sınıf Yönetimi	2	1	3
A	Müzik Eğitimi II	4	1	3
A	Materyal Geliştirme	4	1	3
GK	Etkili İletişim	3	1	3
GK	Topluma Hizmet Uygulamaları	3	1	3
MB	Ölçme ve Değerlendirme	3	1	3
A	İlköğretime Hazırlık ve İlköğretim Prog.	2	1	3

Tablo 4 incelendiğinde “Özel Öğretim Yöntemleri I” dersinin Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı’nda en yüksek oranda özel alan yeterlik karşılayan ders olduğun görülmektedir. Bu ders kapsamında toplam 6 yeterliğin karşılandığı, bunun da karşılanan yeterliklerin %18’ini oluşturduğu görülmektedir. İkinci sırada en yüksek sayıda yeterlik karşılayan ders ise “Öğretmenlik Uygulaması I” dir. Bu ders kapsamında 3 özel alan yeterliğinin karşılandığı söylenebilir.

Okul Öncesi Öğretmenliği Lisan Programı’nda zorunlu derslerin sayısı toplamda 52 ders vardır. Ancak yapılan analiz sonrası programdaki Alan, Meslek Bilgisi ve Genel Kültür kodlu zorunlu 52 dersten yalnızca 21 tanesi Okul Öncesi Öğretmeni Özel Alan Yeterliği’ni karşılayabilecek niteliktedir. Ancak kalan 31 dersin hiç bir özel alan yeterliğini desteklemeye, geliştirmeye yönelik içerik sunmaması dikkat çekicidir. Diğer taraftan haftalık sadece 4 ders saatlik “Özel Öğretim Yöntemleri I” dersinin 6 farklı yeterliği desteklemesi, dikkat çeken bir diğer husustur. Bu durum yeterliklerin derslerce karşılanmasında homojen bir dağılım olmadığını göstermektedir.

Tek bir ders kapsamında bu kadar yeterliğin karşılanması ders kur tanımından mı; yoska yeterliklerin niteliğinden mi kaynaklandığı araştırılmaya değer bir konudur. Farklı bir araştırma konusu olarak incelenebilir.

SONUÇLAR ve ÖNERİLER

MEB tarafından Okul Öncesi Öğretmenleri için belirlenen 19 özel alan yeterliğinden 15’inin Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans programı ders içeriklerince karşılandığı tespit edilmiştir. Başka bir ifade ile bakanlığın okul öncesi öğretmenlerinin sahip olmasını hedeflediği özel alan yeterliklerin

önemli oranda (%79) lisans programındaki ders içeriklerinde yer bulduğu söylenebilir. Programda; alan ve alan eğitimi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür dersleri kapsamında karşılanmayan okul öncesi özel alan yeterlik oranının ise % 21 olduğu görülmüştür.

Lisans programında zorunlu 52 ders bulunmasına rağmen yeterlik karşılayan ders sayısının 21 olduğu tespit edilmiştir. Programdaki diğer 31 dersin hiçbir yeterlikle ilişkilenebilmesi, yeterliklerin karşılanmasında homojen bir dağılım olmadığını göstermektedir.

Araştırma kapsamında Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı'ndaki Alan ve Alan Eğitimi, Meslek Bilgisi ve Genel Kültür grubundaki derslerin programdaki yoğunluğu ile karşıladığı yeterlik oranı da karşılaştırılmıştır. Alan kodlu dersler; haftalık ders saati bakımından zorunlu derslerin % 46'sını oluştururken; karşıladığı özel alan yeterlik oranı % 36'dır. Ancak Meslek Bilgisi kodlu derslerin haftalık ders saati oranı % 31 iken, karşıladığı yeterlik oranı % 48'dir. Araştırma sonunda hem ders sayısı hem de haftalık ders saati bakımından programda zorunlu derslerin neredeyse yarısını oluşturmasına rağmen Alan ve Alan Eğitimi kodlu derslerin karşıladığı yeterlik sayısının programdaki yoğunluğundan daha az olduğu görülmüştür. Bununla birlikte ders grupları bakımından Meslek Bilgisi kodlu derslerin en fazla yeterlik karşılayan ders grubu olduğu söylenebilir.

Dersler bazında bakıldığında ise; "Özel Öğretim Yöntemleri I" dersinin Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programında en fazla yeterlik karşılayan ders olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Haftalık 4 saatlik bu ders kapsamında toplam 6 özel alan yeterliğinin karşılandığı, bununda karşılanan yeterliklerin % 18'ini oluşturduğu görülmüştür. İkinci sırada en fazla yeterlik karşılayan ders ise "Öğretmenlik Uygulaması I" dir. Bu ders kapsamında 3 özel alan yeterliğinin karşılandığı tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, programda çok sayıda zorunlu dersin hiçbir yeterliği karşılamaması bulgusuyla birlikte değerlendirildiğinde, programdaki derslerin yeterlik karşılama anlamında homojen bir dağılım olmadığı söylenebilir. Bu durumun yeterlik tanımlarından mı; yoksa ders kurs tanımlarından kaynaklandığının araştırılması önem arz etmektedir. Yüksek Öğretim Kurumu tarafından eğitim fakültelerinin okul öncesi ve ilköğretime öğretmen yetiştiren programlarının MEB'nin zorunlu eğitim kapsamındaki öğretmen yeterliklerini karşılamada yetersiz olması nedeniyle programda güncelleme çalışması yapmıştır (YÖK, 2006). Öğretmen yetiştirme ders programları ve içeriklerinde yakın zamanda güncelleme çalışması gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Bakanlık tarafından öğretmen yeterlikleri konusunda ulusal ve uluslararası bir takım düzenlemelerin yanı sıra ihtiyaç doğrultusunda güncelleme çalışması yapıldığı belirtilmiş ve Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri güncelleme çalışması gerçekleştirilmiştir (MEB, 2017:5). Alan ve alan eğitimi yeterliklerinin de kapsam dahilinde değerlendirildiği belirtilmiştir. Ancak bu araştırma hali hazırda yürürlükte olan lisans programı ve özel alan yeterlikleri ile sınırlıdır. Dolayısıyla farklı araştırmalarda mevcut güncellemeler sonrası lisans programında yeterliklerin ne ölçüde karşılandığı farklı çalışmalarla araştırılabilir.

Ekinci ve Kaya (2016) tarafından yapılan Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Algılarının İncelenmesi araştırması kapsamında üç farklı üniversiteden 3. ve 4. sınıfta öğrenim gören toplam 275 öğretmen adayı ile çalışılmıştır. Araştırma sonunda öğretmen adaylarının "iletişim" ile "yaratıcılık ve estetik" özel alan yeterliklerine sahip olma düzeylerine ilişkin algılarının yüksek düzeyde olumlu olduğu belirlenmiştir. Bu durum araştırmacılar tarafından Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programının etkililik verimlilik anlamında başarılı olmasına bağlanmıştır. Bu konudaki kişisel algıları inceleyen araştırmaların yanı sıra program etkililik ve verimlilik araştırmalarına da ihtiyaç olduğu söylenebilir.

Okul Öncesi Öğretmeni Özel Alan Yeterliklerinin Karşılanma Durumu, yeterlik alanları bakımından incelendiğinde yedi yeterlik alanlarından dördündeki yeterliklerinin tümünün karşılandığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte İletişim Yeterlik Alanı'ndan (1); Okul ve Toplumla İşbirliği Yapma'dan 2 ve Mesleki Gelişim Yeterlik Alanı'ndan 1 yeterliğin ise program dersleri kapsamında karşılanmadığı görülmüştür. Kök, Çiftçi ve Ayık (2011) tarafından gerçekleştirilen Öğretmenlik Mesleği Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Bir İnceleme başlıklı araştırmada toplam 103 son sınıf okul öncesi öğretmen adayı ile gerçekleştirilen çalışmada katılımcıların okul öncesi özel alan yeterlikleri algıları araştırılmıştır. Araştırma sonunda "Gelişim Alanları Yeterlik Alanı"nın okul öncesi öğretmen adaylarının kendilerini en yeterli gördükleri yeterlik alanı olduğu görülmüştür. Bu sonucun, bu

araştırma bulguları ile tutarlı olduğu söylenebilir.

Bu araştırmada Okul Öncesi Öğretmeni Özel Alan Yeterliklerinin öğretmen yetiştirme sürecinde ne oranda karşılandığı lisans programı ders içerikleri kapsamında incelenmiştir. Ancak gerçek anlamda bu yeterliklerin öğretmen adaylarına ne ölçüde kazandırdığının belirlenmesi adına lisans programı etkililik ve verimlilik çalışmaları yapılabilir.

Bilgilendirme / Acknowledgement: Bu çalışma 9-11 Nisan 2018 tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenen 1st International Congress on New Horizons in Education and Social Science (ICES-2018) adlı sempozyumda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

- Bağ, C. ve Çeviker Ay, Ş. (2017). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öğretmen Yeterlikleri ve Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 17(1), 289-312.
<http://sbedergi.ibu.edu.tr/index.php/sbedergi/article/view/1045> (Erişim tarihi: 10.02.2018)
- Bakken, L., Brown, N. ve Downing, B. (2017) Early Childhood Education: The Long-Term Benefits, Journal of Research in Childhood Education, 31:2, 255-269, DOI: 10.1080/02568543.2016.1273285 (Erişim tarihi: 09.06.2018)
- Center for the Study of Child Care Employment (2008). Early Childhood Educator Competencies: A Literature Review of Current Best Practices, and a Public Input Process on Next Steps for California. Berkeley, CA: Center for the Study of Child Care Employment, Institute for Research on Labor and Employment, University of California at Berkeley.
http://cscce.berkeley.edu/files/2008/competencies_report08.pdf (Erişim tarihi: 08.07.2018)
- Dereobalı, N. ve Ünver, G. (2014). Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı Derslerinin Öğretim Elemanları Tarafından Genel Bir Bakış Açısıyla Değerlendirilmesi. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10 (3), 161-182.
<http://dergipark.gov.tr/inuefd/issue/8704/108683> (Erişim tarihi: 11.02.2018)
- Ekinci, N. ve Kaya, D. (2016). Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Algılarının İncelenmesi: İletişim, Yaratıcılık ve Estetik. Sakarya University Journal of Education, 6/1. 141-157. DOI: <http://dx.doi.org/10.19126/suje.90006> (Erişim tarihi: 10.02.2018)
- Kabadayi, A. ve Sapsağlam, Ö. (2014). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Çalışan Usta Öğreticilerin Öğretmenlik Yeterliklerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi: Tokat İli Örneği. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 10 (37), 182-201.
<http://dergipark.gov.tr/esosder/issue/6151/82622> (Erişim tarihi: 10.02.2018)
- Kök, M., Çiftçi, M. ve Ayık, A. (2011) Öğretmenlik Mesleği Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Bir İnceleme (Okul öncesi öğretmenliği Örneği) Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 15 (1): 169-183 <http://dergipark.gov.tr/ataunisobil/issue/2827/38293> (Erişim tarihi: 05.02.2018)
- Köksal, O. Dağal, A.B. ve Duman, A. (2016). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Okul Öncesi Eğitim Programı Hakkındaki Görüşlerinin Belirlenmesi. The Journal of Academic Social Science Studies. 46(4): 379-394 DOI: <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS3395> (Erişim tarihi: 09.06.2018)
- Lillvist, A., Sandberg, A., Sheridan, S. ve Williams, P. (2014). Preschool teacher

- competence viewed from the perspective of students in early childhood teacher education, *Journal of Education for Teaching: International research and pedagogy*, 40:1, 3-19, DOI: 10.1080/02607476.2013.864014
<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/02607476.2013.864014> (Erişim tarihi: 08.07.2018)
- MEB, (2006). Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri. Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü. Ankara
http://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_12/13161921_YYretmenlik_MesleYi_Genel_YETERLYKLERi_onaylanan.pdf (Erişim tarihi: 06.01.2018)
- MEB, (2008). İlköğretim Özel Alan Yeterlikleri: Okul Öncesi Öğretmeni
<http://oygm.meb.gov.tr/www/ilkogretim-ozel-alan-yeterlikleri/icerik/257> (Erişim tarihi: 06.01.2018)
- MEB, (2013). Okul Öncesi Eğitim Programı. Ankara
<https://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooproram.pdf> (Erişim tarihi: 03.02.2018)
- MEB, (2017). Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri (Güncellenen). Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü. Ankara
https://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_12/11115355_YYRETMENLYK_MESLEYY_GENEL_YETERLYKLERY.pdf (Erişim tarihi: 06.01.2018)
- Millî Eğitim Temel Kanunu (1973). Resmî Gazete. Yayımlı Tarihi: 24.06.1973. Sayısı: 14574. Numarası: 1739. http://mevzuat.meb.gov.tr/html/temkanun_0/temelkanun_0.html (Erişim tarihi: 04.02.2018)
- National Professional Development Center on Inclusion (2011). Competencies for Early Childhood Educators in the Context of Inclusion Issues and Guidance for States.
https://npdci.fpg.unc.edu/sites/npdci.fpg.unc.edu/files/resources/NPDCI-Competencies-2011_0.pdf (Erişim tarihi: 08.07.2018)
- Urban, M.,Vandenbroeck, M.,Van Laere, K., Lazzari, A. ve Peeters, J. (2012). Towards Competent Systems in Early Childhood Education and Care. Implications for Policy and Practice. *European Journal of Education*. 47. 508-526. 10.2307/23357031
https://www.researchgate.net/publication/234125945_Towards_Compentent_Systems_in_Early_Childhood_Education_and_Care_Implications_for_Policy_and_Practice (Erişim tarihi: 08.07.2018).
- Yong, M., Binti Daud, K ve Abd-Rahman, A. (2015). Competence Of Preservice Preschool Teachers At Teacher Education Institute Of Malaysia. *International Journal for Innovation Education and Research*.Online-ISSN 2411-2933
<http://www.ijer.net/ijer/article/download/357/276/> (Erişim tarihi:08.07.2018)
- YÖK, (2006). Eğitim Fakültelerinde Uygulanacak Yeni Programlar Hakkında Açıklama.
http://www.yok.gov.tr/documents/10279/49665/aciklama_programlar/aa7bd091-9328-4df7-aafa-2b99edb6872f (Erişim tarihi: 11.03.2018)
- YÖK, (2006). Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları
http://www.yok.gov.tr/documents/10279/49665/okul_onesi.pdf/7df366cd-74f9-4e5c-b3af-96482405f8bd (Erişim tarihi: 06.01.2018)
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H, (2000). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Matbaası.